

**ANAYASA MAHKEMESİNİN 01.07.2024-07.07.2024 TARİHLERİ ARASINDA RESMİ GAZETEDE ve
İNTERNET SİTESİNDE YAYIMLADIĞI BİREYSEL BAŞVURU KARARLARI ÖZET BÜLTENİ**

ATABERK MEST VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/5116

Karar Tarihi: 2/5/2024

Başvuru, kolluk görevlilerince bir protesto eylemine güç kullanılarak müdahale edilmesi nedeniyle insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağı ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sonrasında, 18 Temmuz 2016'da Türkiye genelinde olağanüstü hal (OHAL) ilan edilmiştir. OHAL, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından üçer aylık sürelerle uzatılarak 19 Temmuz 2018'de sona ermiştir.

21 Ocak 2018'de Ankara Valiliği, Zeytin Dalı Operasyonu süresince Ankara ilinde tüm eylem ve etkinlikleri izne bağlamıştır. Bu karar, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu ile 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11. maddesine dayandırılmıştır.

20 Temmuz 2019'da başvuru, Suruç'ta meydana gelen patlamanın yıl dönümünde bir protesto eylemine katıldıkları sırada yakalanarak gözaltına alınmışlardır. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 2911 sayılı Kanun'a muhalefet etmek suçundan başlattığı soruşturma kapsamında başvuru, ifadelerini alarak serbest bırakmıştır.

20 Temmuz 2019 tarihli kolluk tutanağına göre, polis, etkinlik için Ankara Valiliğinden izin alınmadığı gerekçesiyle protestoculara dağılmaları yönünde ihtarda bulunmuş, dağılmamaları üzerine saat 19.00'da müdahale etmiştir. Başvuru, gözaltına alınmış ve tutanağı imzalamaktan imtina etmişlerdir.

Başvuru, Furkan Bircan'ın, gözaltı sırasında darp edildiği, kafa sol alın bölgesinde ve sol parietal bölgede ödemler ve sıyrıklar bulunduğu tespit edilmiştir. Başvuru, olay nedeniyle kamu görevlileri hakkında şikâyetle bulunmuşlardır. Başsavcılık tarafından yürütülen soruşturmada, yaralanmaların hafif olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan soruşturma sonucunda, Başsavcılık, kamu görevlileri hakkında kovuşturmayla yer olmadığına dair karar vermiştir. Bu karara itiraz eden başvuru, Ankara 8. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından reddedilmiştir. Başvuru, nihai kararı öğrendikten sonra bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

Başsavcılık, kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere katılarak dağılmama suçundan başvuru, ayrı ayrı 5 ay hapis cezası vermiştir. Başvuru, Doğu Deniz Parlak ve Meziyet Yıldız hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olup, diğer başvuru, mahkûmiyet hükümleri istinaf incelemesindedir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu Furkan Bircan Yönünden Kötü (İnsan Haysiyetiyle Bağdaşmayan) Muamele Yasağının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucu Furkan Bircan, kolluk görevlileri tarafından güç kullanımı sonucu yaralanması ve yürütülen soruşturmada kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmesi nedeniyle kötü muamele yasağının ve etkili soruşturma yürütülmemesi nedeniyle etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Bakanlık, ihlal iddialarının ilgili mevzuat hükümleri ve içtihatlar dikkate alınarak incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, yapılan müdahalenin kolluğun zor kullanma yetkisi kapsamında olmadığını ve dört kolluk görevlisi tarafından üzerine ve boğazına baskı uygulanarak kafasının kaldırılmasına vurulduğunu ileri sürmüştür.

Başvuru, kötü muamele yasağı kapsamında incelenmiş ve kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir. Kolluğun güç kullanmasının kötü muamele yasağını ihlal edip etmediği değerlendirilmiştir. Güç kullanımı sadece kaçınılmaz hâllerde ve orantılı olarak kabul edilebilmektedir. Başvurucunun gösteri sırasında kolluk görevlilerinin fiziki şiddetine maruz kaldığı iddiası incelenmiştir.

Başvurucunun müdahale neticesinde kafa bölgesinden basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaralandığı tespit edilmiştir. Kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararda kolluk görevlilerinin zor kullanma yetkisini kullandığı belirtilmiş ancak başvuru tutumunun güç kullanılmasını gerekli kıldığı ve orantılı müdahalede bulunduğu ortaya konulamamıştır. Ayrıca başvuru hakkında başlatılan ayrı bir ceza soruşturması bulunmadığı anlaşılmıştır.

Kolluk görevlilerinin müdahalesinin gerekliliği ve orantılı olup olmadığı değerlendirilmiştir. Kamu düzenini tehlikeye sokan bir durum olmamasına rağmen güç kullanımı orantılı bulunmamıştır. Sonuç olarak, başvuru yere yatırılarak kafasına bası uygulanmasının gerekliliği anlaşılamamıştır. Soruşturma makamları olayın gerçekleşme koşullarını belirleyememiş ve deliller toplanmamıştır. Başvurucunun şikâyeti üzerine kolluk görevlileri hakkında etkili bir soruşturma yürütülmemiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının maddi ve usul boyutu yönünden ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

Başvurucular, barışçıl nitelikteki bir anma etkinliğinin kolluk kuvvetleri tarafından haksız ve orantısız güç kullanılarak dağıtıldığını, haklarında yakalama işlemi gerçekleştirildiğini ve olayla ilgili ceza soruşturmasının sonuçsuz kaldığını iddia ederek toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edildiğinden yakınmışlardır. Bakanlık bu hakla ilgili görüş bildirmemiş, ancak kötü muamele yasağına ilişkin görüşünde Valiliğin yasaklama kararına atıfta bulunarak müdahaleyi haklı göstermiştir.

Başvuru, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı kapsamında incelenmiştir. Kolluk kuvvetleri, Valiliğin 21/1/2018 tarihli yasaklama kararına dayanarak etkinlik başlamadan toplanmayı sonlandırmaları için ihtarlarda bulunmuştur. Bu nedenle, yasaklama kararının kanunilik şartını karşılayıp karşılamadığı değerlendirilmelidir.

Valilik, yasaklama kararını 2935 sayılı Kanun'un 11. maddesi ve 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile 2911 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca vermiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi, bu kararın kanunilik ölçütünü sağlamadığını değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi, 2935 sayılı Kanun'un yalnızca

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

olağanüstü hâl süresince geçerli olduğunu, OHAL'in 19/7/2018 tarihinde sona erdiğini vurgulamıştır. Ayrıca, 2911 ve 5442 sayılı Kanunlar uyarınca da uzun süreli bir yasaklama kararı verilemeyeceği belirtilmiştir.

Somut olayda müdahale, OHAL süreci sona erdikten sonra 20/7/2019 tarihinde gerçekleşmiştir. Bu nedenle, Valiliğin 21/1/2018 tarihli kararına dayanarak yapılan müdahalenin kanunilik şartını sağlamadığı sonucuna varılmıştır.

Müdahalenin kanunilik şartını sağlamadığı anlaşıldığından, diğer güvence ölçütlerine riayet edilip edilmediğinin ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MUHAMMET GÖĞÜŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/4005

Karar Tarihi: 7/2/2024

Başvuru, iş sözleşmesinin yönetim değişikliği gerekçe gösterilerek feshedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 1 Kasım 2007 ile 16 Mayıs 2016 tarihleri arasında Kaynak Holding A.Ş.'ye bağlı şirketlerde işyeri hekimi olarak çalışmıştır. Kaynak Holding ve bağlı şirketlerin FETÖ/PDY kapsamında faaliyet yürüttüğü şüphesiyle yönetimlerine kayyım atanması sonrası başvurucunun iş sözleşmesi feshedilmiştir. Fesih bildiriminde, yönetim değişikliği ve tam gün değişikliklerine uyum göstermemesi nedeniyle iş akdinin sonlandırıldığı belirtilmiş, başka bir sebep ileri sürülmemiştir.

Başvurucu, 14 Haziran 2016 tarihinde İstanbul Anadolu 17. İş Mahkemesi'nde işe iade ve tazminat talepli dava açmıştır. Dava dilekçesinde, iş sözleşmesinin gerekçe gösterilmeksizin feshedildiğini, kıdem ve ihbar tazminatıyla diğer işçilik alacaklarının ödenmediğini ileri sürmüştür. İşveren ise, başvurucunun Holding çalışanı olmadığını, FETÖ/PDY şüphesiyle kayyım atanması sonrası yeni yönetimin eski yönetimle aynı çizgide olan çalışanlarla iş ilişkisini sürdürmek istemediğini belirtmiştir.

Mahkeme, 16 Şubat 2017 tarihinde davanın kabulüne karar vermiş, feshin geçerli nedenlere dayanmadığını belirtmiştir. İşveren, karara itiraz etmiş, ancak İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 29. Hukuk Dairesi 14 Şubat 2018 tarihinde istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir. İşveren bu kararı da temyiz etmiş, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi ise 12 Kasım 2018 tarihinde temyiz başvurusunu kabul ederek davanın reddine kesin olarak karar vermiştir. Başvurucu, bu nihai kararı 21 Aralık 2018 tarihinde öğrenmiş ve 18 Ocak 2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, çalıştığı şirketle iş sözleşmesinin hukuki bir gerekçe olmaksızın ve keyfi olarak feshedildiğini iddia etmiştir. Başvurucu, kendisi hakkında herhangi bir soruşturma ya da kovuşturma olmadığını ve terör olaylarıyla bir bağının bulunmadığını, savunma ve itiraz hakkı tanınmadan işten çıkarıldığını ileri

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

sürmüştür. Yeni yönetimin eşitlik ilkesine aykırı hareket ettiğini, kendisine ayrımcılık yapıldığını ve yargılama sürecinin adil olmadığını iddia etmiştir.

Bakanlık görüşünde, başvurunun işçilik alacakları için başvuru yapmaması nedeniyle başvuru yollarının tüketilip tüketilmediğinin değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Başvurucunun şikayetleri, işverenin ve çalışanların çıkarlarının adil biçimde dengelenmesi gerektiğini ve fesih işleminin meşru amaca uygun olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Yargıtay, fesih bildiriminde belirtilen gerekçeleri yeterli bulmuş, ancak işverenin başvurunun işyerine olumsuz etkilerini ve iş sözleşmesinin feshinin orantılı olup olmadığını yeterince ortaya koyamadığını belirtmiştir. Sonuç olarak, özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ABDULLAH AKÇA BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/26382

Karar Tarihi: 17/4/2024

Başvuru; kamulaştırmaz el atmaya dayalı tazminat davasının hak düşürücü sürenin geçtiği gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

912 parsel sayılı taşınmaz, 29/9/1977 tarihinde başvuru adına kadastro çalışmaları sırasında tespit edilmiştir. Kadastro Mahkemesi, 20/3/1994 tarihinde taşınmazın başvuru adına tesciline karar vermiştir.

Millî Savunma Bakanlığı, 29/12/1977 tarihinde taşınmazın kamulaştırılmasına karar vermiştir ve bu karar 22/12/1978 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, kamulaştırma bedelinin artırılması için 5/1/1979 tarihinde dava açmış ancak davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiştir. Başvurucu, 11/5/1979 tarihinde kamulaştırma bedelinin ödenmesi için İdareye başvurmuştur.

31/8/2015 tarihinde başvuru, kamulaştırmaz el atma nedeniyle İdareye karşı tazminat davası açmıştır. Mahkeme, 6/2/2018 tarihinde kısmen kabul etmiş ve başvurucuya tazminat ödenmesine karar vermiştir. İdarenin istinaf başvurusu üzerine, Bölge Adliye Mahkemesi 11/10/2018 tarihli kararıyla davanın hak düşürücü süre dolayısıyla reddine hükmetmiştir. Yargıtay da 20/2/2020 tarihinde bu kararı onamıştır.

Başvurucu, COVID-19 salgını nedeniyle yasal sürelerin durmasından yararlanarak 16/7/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

İdare 10/9/2020 tarihinde başvurucuya karşı Mahkemede kamulaştırılan taşınmaza ilişkin tapu iptal ve tescil davası açmıştır. Görülen yargılamada ilgili banka 6/7/2021 tarihli yazıyla başvurunun adına açılmış banka hesapları bulunduğunu ancak başvuru adına bloke edilmiş bir tutara rastlanılmadığını bildirmiştir. Mahkeme 14/12/2021 tarihinde davanın kabulüyle kamulaştırılan taşınmazın başvuru adına olan tapu kaydının iptaliyle İdare adına tesciline karar vermiştir. Mahkeme kararında başvurucuya usulüne uygun olarak kamulaştırma işleminin tebliğ edildiği, başvurunun kamulaştırma bedelinin artırılmasına ilişkin davayı takipsiz bıraktığı ve kamulaştırma bedelinin ödenmesi talebiyle

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

ilgili bankaya ödeme makbuzu gönderdiği vurgulanmıştır. Mahkemeye göre 2942 sayılı Kanun'un 17. maddesinde düzenlenen şartların gerçekleşmesi nedeniyle davanın kabulüne karar verilmesi gerekmiştir. İnceleme tarihi itibarıyla Mahkeme kararının taraflara tebliğ edilmediği ve kesinleşmediği anlaşılmıştır.

Başvurucunun, kamulaştırma bedeli ödenmeden taşınmazına el konulması nedeniyle açtığı kamulaştırmaz el atma ve tazminat davasının reddedilmesine yönelik olarak Anayasa Mahkemesi'ne başvurduğu anlaşılmıştır. Başvurucu, kamulaştırma bedelinin artırılması için dava açtıktan sonra taşınmazını devretmeye hazır olduğunu belirtmiş, ancak kamulaştırma bedelinin kendisine ödenmediğini iddia etmiştir. İdare, kamulaştırma bedelinin ödendiğini savunmuş, ancak yargılama sürecinde bu iddianın doğrulanmadığı ortaya çıkmıştır.

Anayasa Mahkemesi, mülkiyet hakkının korunması için müdahalenin kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ölçülülük ilkesine uygun olması gerektiğini vurgulamıştır. Kamulaştırmanın mülkiyet hakkına müdahale niteliği taşıdığı ve malikin lehine gerçek karşılığın peşin olarak ödenmesi gerektiği belirtilmiştir. Başvuru konusunda, kamulaştırmanın usule uygun yapılmadığı ve başvurunun mülkiyet hakkının korunması için gerekli usul güvencelerinden yararlandırılmadığı sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi'nin değerlendirmesi sonucunda başvurunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ve müdahalenin ölçüsüz olduğuna karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

O.U. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/2590

Karar Tarihi: 19/3/2024

Başvuru, güven ilişkisinin bozulduğu gerekçesine dayanılarak iş akdine son verilmesi üzerine açılan işe iade davasında davanın sonucuna etkili iddianın kararda karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Anadolu Ajansı'nda muhabir olarak çalışan başvuru, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sonrasında iş sözleşmesinin feshedilmesiyle ilgili hukuki süreci başlatmıştır. İşveren, fesih gerekçesi olarak edinilen istihbari bilgiler ve kurumun stratejik konumu göz önüne alarak güven ilişkisinin zedelendiğini belirtmiş ve 667 sayılı KHK kapsamında iş akdini haklı nedenle ve tazminatsız olarak sonlandırmıştır.

Başvurucu, iş sözleşmesinin usulsüz feshedildiğini, fesih bildiriminde gerekli açıklamaların yapılmadığını ve işine kötü niyetle son verildiğini iddia etmiştir. Mahkeme sürecinde, başvuruyla ilgili Emniyet, MİT gibi kurumlardan alınan bilgiler ve yapılan güvenlik araştırmaları sonucunda terör

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

örgütleriyle bağlantısına dair şüpheler bulunduğu ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, iş ilişkisinin devamının mümkün olmadığı ve iş akdinin haklı nedenle feshedildiği kararna varılmıştır.

Başvurucu, ilk derece mahkemesinin kararına karşı istinaf başvurusunda bulunmuş ancak istinaf mahkemesi de önceki kararı onaylamıştır. Bunun üzerine Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunarak hukuki mücadelesini sürdürmüştür.

Başvurucu, iş akdinin haksız yere feshedildiğini iddia ederek işe iade davası açmıştır. İddiasına göre, kendisi hakkında herhangi bir yasa dışı faaliyet veya soruşturma bulunmamaktadır ve iş akdinin usul ve yasaya aykırı olarak feshedildiğini savunmaktadır. Ancak mahkeme, iş ilişkisinin devamı için gerekli güvenin sarsıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.

Başvurucu, Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak işe iade davasının adil şekilde yürütülmediğini ve gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Anayasa Mahkemesi, mahkemenin kararında iş akdinin feshinin gerekçesine yönelik yeterli açıklama yapılmadığına hükmetmiş ve başvurunun adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Başvurucunun geçmiş iş kaydının işveren tarafından iş akdinin feshi için gerekçe olarak sunulduğu ancak bu gerekçenin detaylı ve somut bir şekilde değerlendirilmediği belirtilmiştir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi, işverenin iş akdini feshetme kararının gerekçeli olarak yeterli biçimde açıklanmaması sebebiyle başvurunun haklarının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

BARZAN DEMİRHAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/40007

Karar Tarihi: 7/3/2024

Başvuru, avukatın mesleğini icra ederken sarf ettiği iddia edilen sözlerden dolayı cezalandırılması nedeniyle ifade özgürlüğü ve özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, İstanbul Barosu'na kayıtlı ve insan hakları ile ceza hukuku alanında çalışan bir avukattır. 27 Eylül 2017 tarihinde, meslektaş Av. G.D. ile birlikte İstanbul Emniyet Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde müvekkili A.'nın ifadesinin alınması sırasında orada bulunurken Başvurucu, A.'nın ifadesi alınırken gözünün tamamen kanlandığını fark etmiş ve bu durumu sorgulamıştır.

Başvurucu, polis memuru Hande'ye "Parmak izi alınırken mi yoksa parmak izi alındıktan sonra mı müvekkilin gözüne yumruk attın?" sorusunu yöneltmiştir. A., gördüğü işkenceyi anlatmaya başlayınca Hande, "Öyle mi yapmışım? Pekâlâ öyle yapmışım demek ki o hâlde benimle mahkemede hesaplaşın." cevabını vermiştir. Başvurucu da "Hangi mahkemelerde hesaplaşacağız? Arkadaşlarımızı tutuklattığınız

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

mahkemelerde mi?" diye sormuştur. Bunun üzerine polis memuru başvurucuya yüksek sesle ve tehditkâr bir şekilde konuşarak üzerine yürümüştür.

A. hakkında 27 Eylül 2017 tarihinde düzenlenen genel adli muayene raporunda, gözaltı süresince fiziksel travmaya maruz kaldığı ve sağ göz orbital bölgede kanlanma olduğu tespit edilmiştir.

Polisler, olayla ilgili olarak 28 Eylül 2017 tarihinde bir tutanak hazırlamıştır. Tutanağa göre, başvurucu ve meslektaşı polis memuruna yüksek sesle ve tehditkâr bir şekilde "Hande neden işkence yapıyorsun?" diye sormuştur. Polis memuru, "Sizinle muhatap olmuyorum, ifadenize devam edin." dedikten sonra başvurucunun yanındaki avukat, polis memuruna "İşkence yapıyorsun." diyerek bir elinin yumruğunu koridordaki duvara kaldırdı ve "Bak duvara böyle yumruk at." demiştir. Polis memuru, savcılığın talimatı ile orantılı güç kullandığını açıklamıştır. Başvurucunun meslektaşı ise "Peki müvekkilimi yumruklamışsın, parmak izi bittikten sonra odaya kapatıp işkence yapmışsın." şeklinde suçlayıcı konuşmuştur. Polis memuru, avukatlara istedikleri yere başvurabileceklerini söylemiştir. Başvurucu ise "Seninle hesaplaşacağımız yer mahkemeler değil." diyerek polis memurunu tehdit etmiştir.

Bu tutanak, üç polis memuru tarafından imzalanmıştır. Hande takma isimli polis memuru ilgili tutanağı delil göstermek suretiyle, kendisini tehdit ettiği gerekçesiyle başvurucuyu şikâyet etmiştir. Cumhuriyet Başsavcılığı, başvurucunun basit tehdit suçunu işlediğine karar vererek iddianame düzenledi.

Ağır Ceza Mahkemesi, başvurucunun tehdit suçunu işlediğine karar vererek 3.000 TL adli para cezası ve 75 gün avukatlık mesleğinden men cezası vermiştir. Mahkeme, başvurucunun polis memuruna "Seninle hesaplaşacağımız yer mahkemeler değil, göreceksin hesaplaşacağız." şeklinde sözler söylediğini kabul etmiştir.

Başvurucu, 26 Kasım 2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuş ve ilk derece mahkemesinin kararına itiraz etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, kararın kesin olduğu gerekçesiyle itirazı reddetmiştir. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi de kararı onamış ve itirazı reddetmiştir. Yargıtay ise dosyanın itiraz mercii tarafından incelenmesi gerektiğine karar vermiş ve dosyayı Bölge Adliye Mahkemesi'ne iade etmiştir. Sonuç olarak, itiraz mercii başvurucunun itirazını reddetmiş ve karar kesinleşmiştir.

Başvurucu, polis memurunu tehdit etmediğini ve olay sırasında müvekkilinin gözünde yaralanma gördüğünü belirterek, polis memuruyla tartışmaya girdiğini savunmuştur. Polislerin gözaltındaki şüphelilere işkence yaptığını iddia etmiş ve bu durumu ifşa ettiği için polislerin kendisine karşı asılsız tutanaklar düzenlediğini, bu yüzden mesleğini icra edemediğini ifade etmiştir. Yargılama sırasında mahkemenin sadece polislerin beyanlarına dayanarak karar verdiğini ve delillerin toplanmadığını, kamera kayıtlarının da silindiğini belirtmiştir. Adil yargılanma hakkı, özel hayata saygı hakkı ve ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Bakanlık, özel hayata saygı hakkının ihlali konusunda tarafların hakları arasında adil bir denge kurulup kurulmadığının Anayasa Mahkemesi içtihadı dikkate alınarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, başvurucunun ifade özgürlüğü ve mesleki hayatına yönelik sınırlamaların özel hayata saygı hakkını ciddi şekilde etkilediğini değerlendirmiştir. Başvurucunun ifade özgürlüğüne müdahalenin Anayasa'nın 13. ve 26. maddelerine uygun olup olmadığını incelemiştir.

Anayasa'nın 26. maddesine göre herkes düşünce ve kanaatlerini açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Müdahalenin kanun tarafından öngörülme, meşru amaç taşıma, demokratik toplum düzeninin

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

gereklerine uygun olma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığı belirlenmelidir.

İfade özgürlüğü demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemdedir. Avukatların mesleklerini icra ederken ifade özgürlüklerinin korunması gerekir. Başvurucu, müvekkilini savunmak amacıyla polisle tartışırken ihtilafli sözler sarf etmiştir. Mahkeme, sadece polislerin beyanlarına dayanarak karar vermiştir. Kamu görevlilerinin asılsız suçlamalardan korunması gerektiği, ancak ifade özgürlüğünün de geniş kabul edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi başvurusunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Anayasa'nın 20. maddesi gereğince özel hayatın gizliliğine dokunulamayacağı belirtilmiştir. Başvurucunun avukat olarak 75 gün mesleğini icra etme yasağına ilişkin karar, özel hayata saygı hakkına müdahale olarak değerlendirilmektedir. Bu müdahalenin kanuna dayandığı ve meşru bir amacının olduğu kabul edilse de, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olup olmadığı ve ölçülülüğü tartışılmıştır. Mahkeme, bu müdahalenin başvurusunun mesleki yaşamına aşırı bir yük getirdiğini ve dolayısıyla demokratik toplum düzenine uygun ve ölçülü olmadığını belirterek, müdahalenin özel hayata saygı hakkını ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Yıldız SEFERİNOĞLU bu görüşlere katılmamıştır.

KARŞI OY

1. Başvurucu, adil yargılanmanın güvencelerinden olan gerekçeli karar hakkı, mahkemeye erişim hakkı, silahların eşitliği ilkesi ve masumiyet karinesi ile birlikte özel hayata saygı hakkı ve ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. İfade hürriyeti ile özel hayata saygı haklarının ihlal edildiğine dair çoğunluk görüşüne katılmamaktayım. Şöyle ki;

3. Başvurucunun iddiaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde öncelikle adil yargılanma hakkının güvencelerinden biri olan gerekçeli karar hakkı yönünden incelenmesi gerekmektedir.

4. Somut olayda başvuru, Emniyet Müdürlüğünde ifadesi alınırken işkenceye uğradığını iddia ettiği müvekkilini polise karşı savunmak amacıyla polisle sözlü bir tartışmaya girişmiş, bu sırada içeriği taraflarca tartışmalı bazı sözler sarf etmiştir.

5. Müşteki polis memuru olaydan sonra iki polisin daha imzaladığı adi yazılı bir tutanak tanzim etmiş, ardından başvurusunun "seninle hesaplaşacağımız yer mahkemeler değil, göreceksin hesaplaşacağız" diyerek kendisini tehdit ettiği iddiasıyla avukat başvurusunu savcılığa şikâyet etmiştir. Başvurucu tutanağın içeriğini kısmen kabul etmiş, buna karşın ihtilafın odağındaki ve cezalandırılmasına neden olan cümleyi iddia edildiği şekilde sarf etmediğini belirtmiştir. Başvurucu iddia edilenin aksine olayın yaşandığı şubede görevli emniyet personelinin gözaltındaki şüphelilere istedikleri gibi ifade vermeleri

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

için işkenceye varacak derecede bazı güç kullanımında bulunmalarına karşı tepki göstermesi üzerine polis memurunun "o halde benimle mahkemede hesaplaşın" demesine cevap olarak "Hangi mahkemelerde hesaplaşacağız? Arkadaşlarımızı tutuklattığınız mahkemelerde mi?" sözlerini kullandığını iddia etmiştir.

6. Yargılamayı yapan Ağır Ceza Mahkemesi ise somut olayda, başvuruçunun "seninle hesaplaşacağımız yer mahkemeler değil, göreceksin hesaplaşacağız" dediğini kabul etmiştir. Bu kabule dayanak delil olarak da polislerin tanzim ettiği tutanak ve yine tutanakta imzası bulunan iki polis tanığın beyanlarını dikkate almıştır. Halbuki yargılama sürecinde 21/5/2019 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğüne müzekkere yazıldığı, olayın meydana geldiği yerde güvenlik kamerasının bulunup bulunmadığının sorulduğu, bulunuyor ise olaya ilişkin güvenlik kamerası kayıtlarının gönderilmesinin istendiği, buna karşın herhangi bir bilgi verilmediği görülmektedir. Oysa polislerce tanzim edilen tutanak içeriğinden anlaşıldığı üzere polis memuru, avukatın suç içerikli beyanlarını kaydetmek amacıyla kameraların açılmasından bahsettiği anlaşılmaktadır. Ne var ki yargılamada müşteki polis tarafından herhangi bir video görüntüsü delil olarak sunulmadığı gibi mahkemece resen, olayın meydana geldiği yerde güvenlik kamerasının bulunup bulunmadığının sorulması, bulunuyor ise olaya ilişkin güvenlik kameraları kayıtlarının gönderilmesinin istendiği, buna karşın herhangi bir bilgi verilmediği görülmesi karşısında, başvuruçunun iddiası ile müşteki polis memurunun iddiasının birbiriyle çeliştiği, ayrıca müşteki polisin yine kendisinin de imzaladığı bir tutanağı delil olarak sunduğu yargılamada, mahkemece ihtilafın tarafı olan polis memurunun tanzim ettiği tutanağa neden üstünlük tanındığı ortaya konmamıştır.

7. Bu noktada, müşteki polis memuru tarafından tutulan tutanağa dayalı olarak başvuruçuyu aleyhine "tehdit" suçundan karar verildiği dikkatten kaçmamalıdır. Oysa ki Ceza yargılamasının evrensel bir ilkesi olan şüpheden sanık yararlanır ilkesine aykırı şekilde, somut olayda ispat yükünün iddia makamında olduğu göz ardı edilerek, şüpheden başvuruçunun yararlanması gerektiği dikkate alınmamıştır. Başvuruçuyu gerek yargılama aşamasında gerekse bireysel başvuru formunda delillerinin toplanmadığını, idare tarafından sunulamayan delillerin de aleyhine değerlendirildiğini ileri sürmüştür. Yargılamayı yapan Ağır Ceza Mahkemesi tarafından ise yalnızca polis memurları tarafından tutulan tutanağa üstünlük tanınarak ve bu tutanaktaki söylemler kabul edilerek karar verilmiştir. Halbuki olayın oluş şekli ve taraflarına iddiaları birbirinden farklı olmasına rağmen Mahkemece iddianamede belirtilen iddiaların doğruluğu ve ne şekilde gerçekleştiği araştırılmamış ve kararda da tartışılmamıştır.

8. Öte yandan çoğunluk tarafından verilen ifade özgürlüğünden ihlal kararının gerekçesinde belirtilen AİHM içtihatları, "hakaretimiz" olarak kabul edilen yakışsız söylemler üzerine verilen ihlal kararlarına ilişkindir. Oysa somut olayda "hakaret" teşkil eden bir söylem değil "tehdit" olarak değerlendirilen bir ifadeye dayalı olarak karar verilmiştir. Dolayısıyla ihlal kararına dayanak olarak gösterilen AİHM içtihatlarının somut olaya uygun olmadığı da not edilmelidir. Gerçekten "tehdit" içeren söylemlerin ifade özgürlüğü kapsamında korunamayacağı da açıktır. Başka bir ifadeyle başvuruçunun müşteki polise "seninle hesaplaşacağımız yer mahkemeler değil, göreceksin hesaplaşacağız" şeklindeki cümleyi sarf ettiği mahkemece ortaya konulması halinde, tehdit içeren bu söylemlerin ifade hürriyeti kapsamında görmek mümkün değildir. Dolayısıyla somut olayda öncelikle Ağır Ceza Mahkemesince başvuruçuyu tarafından söylenen ifadelerin tam olarak ne olduğu, bu ifadelerin "tehdit" suçunun unsurlarını oluşturup oluşturmadığı açıklığa kavuşturulduktan sonra maddi haklara temas eden bir yönü olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

9. Oysa ki başvuru ile müşteki polisin çelişkili ifadeleri karşısında, neden polisin beyanına üstünlük tanındığı somut olayda anlaşılacağı gibi konunun açıklığa kavuşturulması için tanıklar dinlenmemiş ve başvuru delilleri de toplanmamıştır. Ağır Ceza Mahkemesince olayın oluş şekli araştırılarak, silahların eşitliği ve çelişkeli yargılama ilkeleri kapsamında tarafların delilleri tartışılıp başvuru tarafından söylendiği iddia edilen ifadenin tam olarak ne olduğu tespit edilerek karar verilmesi gerekirken, hiçbir tartışma ve değerlendirme yapılmadan karar verilmesinin gerekçeli karar hakkına müdahale teşkil edeceği açıktır.

10. Başvuru konusu olayda gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi halinde bu aşamada, ifade özgürlüğü ve özel hayata saygı hakkının ihlali iddiaları yönünden inceleme yapılmasına yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

11. Açıklanan nedenlerle, çoğunluk tarafından verilen ihlal kararının gerekçesine katılmıyorum. Başvuru konusu olayda Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan gerekçeli karar hakkı yönünden ihlal kararı verilmesi kanaatiyle, ifade özgürlüğü ile özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin çoğunluk görüşüne dayalı karara katılmıyorum.

SAFFET ÖKSÜZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/16758

Karar Tarihi: 7/3/2024

Başvuru, kat maliki olunan taşınmaza ilişkin yapı kayıt belgesinin iptali talebiyle üçüncü kişi tarafından açılan davanın kişiye ihbar edilmeyerek yargılamaya katılımının sağlanmaması nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, İzmir ili Karşıyaka ilçesi İmbatlı Mahallesi'nde bulunan apartmanın alt katında yer alan dükkânın malikidir.

Taşınmazın bulunduğu apartmanın yöneticisi G.B. anılan dükkânda gerçekleştirilen ruhsata aykırı imalatlar için düzenlenen yapı kayıt belgesinin iptali talebiyle İzmir Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvurmuştur. İdari başvuru, anılan Müdürlüğün 16/12/2019 tarihli işlemiyle reddedilmiştir.

G.B. anılan taşınmazın ruhsat ekindeki mimari projede 207/B No.lu dükkânın alt katının dolgu alanı olduğu, aynı dükkânın zemin katında ortak alan olan su deposu ve hidrofor alanı bulunduğu ancak projeye aykırı olarak dükkân alanına dâhil edilen her iki bölüme de dükkân sahibi olan başvuru yapıcı yapı kayıt belgesi aldığı, apartmanın ortak kullanım alanlarında diğer kat maliklerinin onayı alınmadan yapılan işlemin hukuka aykırı olduğu iddialarıyla başvurunun reddi işleminin iptali talebiyle İzmir Valiliği aleyhine İzmir 3. İdare Mahkemesinin(Mahkeme) E.2020/455 sayılı dosyası ile dava açmıştır.

Mahkeme 12/10/2020 tarihli kararıyla dava konusu işlemi iptal etmiştir. Kararın gerekçesinde; ortak alan niteliğindeki apartman su deposu ile hidrofor alanının 207/B No.lu dükkân alanına dâhil edilerek dükkânın büyütüldüğünün, bu alanlar üzerinde tasarruf yapılabilmesi için tüm kat maliklerinin

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

oybirliğiyle karar alması gerekirken diğer maliklerin rızası hilafına anılan imalatlarla ilgili olarak yapı kayıt belgesi düzenlendiğinin anlaşıldığı belirtilmiştir.

Davali idare tarafından istinaf talebinde bulunulması üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesinin 23/3/2021 tarihli kararıyla istinaf başvurusunun reddine kesin olmak üzere hükmedilmiştir. İzmir Valiliği Çevre ve Şehirlik İl Müdürlüğünün 8/3/2021 tarihli yazısı ile başvuru adına kayıtlı yapı kayıt belgesinin anılan mahkeme kararı ile iptal edildiği, Karşıyaka Belediye Başkanlığınca yapı kayıt belgesinin iptali sonucunda lüzumlu işlemlerin yapılması gerektiği bildirilmiş, anılan ihtarname 22/3/2021 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu 12/4/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, kendisini doğrudan etkileyen yapı kayıt belgesinin iptaline ilişkin davanın kendisine bildirilmediğini ve bu nedenle yargılama sürecinde delil sunma ve iddialarını ispat etme imkânından yoksun kaldığını iddia etmiştir. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini, Anayasa'nın 36. maddesine dayanarak ileri sürmüştür.

Başvurucunun iddialarının menfaatini etkilediği ve dava hakkında bilgi sahibi olmamasının ihlal olduğurduğu sonucuna varılmıştır. Başvurunun süresinde yapıldığı ve kabul edilebilir olduğu değerlendirilmiştir.

Anayasa'nın 36. maddesi gereği herkesin yargı mercileri önünde iddia ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Başvurucunun, maliki olduğu taşınmaza ilişkin yapı kayıt belgesinin iptali nedeniyle yargılama sürecine katılımının sağlanmaması mahkemeye erişim hakkına müdahale teşkil etmektedir. Müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesine uygun olup olmadığı incelenmiştir.

Müdahalenin kanuni dayanağı olduğu sonucuna varılmıştır. Davanın ihbarı, bireylerin mahkemeye erişim hakkından faydalanmalarının sağlanması amacına hizmet etmektedir. Ancak usul ekonomisi ve iyi adalet yönetimi ilkeleri gözetilerek bu hakkın sınırlandırılabilereği belirtilmiştir.

Ölçölülük ilkesi çerçevesinde müdahalenin gerekliliği ve orantılılığı değerlendirilmiştir. Başvurucunun menfaatinin açıkça etkilendiği ve davanın kendisine ihbar edilmemesinin mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, başvurunun davaya katılımının sağlanmaması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AHMET YEŞİL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/16202

Karar Tarihi: 15/5/2024

Başvuru; ceza infaz kurumu disiplin kurulu kararına karşı yapılan şikâyetin infaz hâkimliği tarafından kabul edilerek cezanın kaldırılmasının ardından Cumhuriyet savcısı tarafından yapılan itiraz üzerine yeterli gerekçe gösterilmeden kararın kaldırılması nedeniyle gerekçeli karar hakkının, şikâyetin

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Cumhuriyet savcısının itirazı üzerine hukuka aykırı biçimde reddedilmiş olması nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, Manisa T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda disiplin cezalarıyla karşı karşıya kalmış ve bu cezaların hukuki süreci boyunca çeşitli aşamalardan geçmiştir. Başlangıçta, 5-9 Kasım 2018 tarihlerindeki sayımlara karşı çıkması sebebiyle ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası almış, ardından aynı tarihlerde slogan attığı iddiasıyla iletişim araçlarından yoksun bırakma cezası verilmiştir. Ancak bu cezaların birbirini dışladığı gerekçesiyle, Hâkimlik başvurusunun lehine karar vermiş ve ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasını iptal etmiştir.

Cumhuriyet savcısı bu karara itiraz etmiş, ancak Ağır Ceza Mahkemesi Hâkimlik kararını iptal etmiş ve disiplin cezasının geçerli olduğuna hükmetmiştir. Bu süreçte, başvuru adaletin sağlanmadığına dair iddialarla Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur. Başvuru sürecinde, kötü muamele yasağının ihlali iddiası başvuru yollarının tükenmemesi nedeniyle kabul edilemez bulunmuş, ancak adil yargılanma hakkı yönünden inceleme yapılması kararlaştırılmış ve adli yardım talebi kabul edilmiştir.

Başvurucu, Hâkimlik kararının Ağır Ceza Mahkemesi tarafından gerekçe gösterilmeksizin kaldırılması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ve şikâyetinin hukuka aykırı biçimde reddedilmesi nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Adalet Bakanlığı (Bakanlık), görüşünde konuya ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi içtihatlarına yer verdikten sonra söz konusu içtihatların değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü hususları tekrarlamıştır.

Başvurusunun şikâyetleri adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkı yönünden incelenmiştir.

Anayasa Mahkemesi, İnan Gök (B. No: 2018/1936, 28/1/2021) kararında gerekçeli karar hakkı yönünden inceleme yapmış ve uygulanacak ilkeleri belirlemiştir. Söz konusu kararda; disiplin cezasının kaldırılmasına ilişkin infaz hâkimliği kararını inceleyen itiraz merciinin Cumhuriyet savcısının itirazını kabul ederek başvurusunun şikâyetini kesin olarak reddederken gerekçe gösterme yükümlülüğünden muaf olmadığı vurgulanmıştır. Kararda, itiraz merci kararında şikâyetin kabul edilmesine ilişkin infaz hâkimliği kararında yer alan gerekçelerin neden hukuka uygun olmadığına açıklanmadığı, dolayısıyla infaz hâkimliği kararı karşısında hükme ulaşmayı sağlayan sebepler ve sonuca götüren nedensellik kurgusu değerlendirmelerinin yeterli açıklıkta yapılmadığı ifade edilmiştir. Sonuç olarak kararda, gerek hükmün dayanağını oluşturan gerekçeli kararın, gerekse dosyanın incelenmesinde anılan kabul gerekçesinin adalet gereksinimini giderecek ölçü ve nitelikte, yeterli ve ilgili olduğunun söylenemeyeceği belirtilerek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır (İnan Gök, §§ 64-66).

Bu bağlamda Ağır Ceza Mahkemesi kararının, Hâkimlik kararında yer verilen aynı eylemden dolayı iki farklı ceza verilmesinin hukuka aykırı olduğuna ilişkin gerekçenin neden hukuka uygun olmadığına dair herhangi bir değerlendirme içermediği gözetildiğinde somut başvuruda İnan Gök kararında belirtilen ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durumun olmadığı sonucuna varılmıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

SELAHATTİN BEDİR BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2020/19403****Karar Tarihi: 15/5/2024**

Başvuru, aynı durumda bulunan profesörler 6400 ek gösterge rakamına tabi olurken askerî üniversite kurumlarından devredilen profesör için 5800 ek gösterge rakamının uygulanmasının mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak ayrımcılık yasağını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir. Başvurucu, nihai hükmü 19/6/2020 tarihinde öğrendikten sonra 10/7/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Mehmet Fatih Bulucu ([G.K.] B. No: 2019/26274, 27/10/2022) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede Sağlık Bilimleri Üniversitesinde görev yapan askerî üniversite kurumlarından devredilen profesörlerle diğer profesörler arasında uygulanacak ek gösterge rakamı yönünden oluşturulan farklı muameleyle başvurucuya yüklenen külfetin orantılı olduğunun derece mahkemelerince yeterince ortaya konulmadığı ve derece mahkemelerinin Anayasa'nın 10. maddesine uygun bir inceleme yapmadıkları değerlendirilmiştir. Bunun yanında başvurucuların 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu kapsamındaki ek gösterge rakamına tabi olmalarını engelleyen açık bir düzenleme bulunmadığı da vurgulanarak başvurucunun asker kökenli olmayan öğretim üyelerinden farklı olarak 6400 yerine 5800 ek gösterge rakamına tabi tutulması sebebiyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Somut başvuruda, anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak Anayasa'nın 10. maddesinde güvence altına alınan ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ŞEMS YAPI DENETİM LTD. ŞTİ. BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2020/10141****Karar Tarihi: 15/5/2024**

Başvuru; ilk derece mahkemesi kararına karşı kanun yoluna başvurma imkânının tanınmaması nedeniyle hükmün denetlenmesini talep etme hakkının, istinaf harçlarını ödenmesi ile maddi zarara uğranılması nedeniyle de mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, yapı denetim alanında faaliyet gösteren bir tüzel kişidir. İstanbul Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, denetlediği yapıda üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmediği gerekçesi ile başvurucuya 59.348,58 TL idari para cezası uygulamıştır.

Başvurucu, idari para cezasına itiraz etmiştir. İstanbul 6. İdare Mahkemesi (Mahkeme) binanın taşıyıcı sistemini etkileyecek nitelikteki projeye aykırılıkların süresinde ilgili idareye bildirilmediğini tespit etmiş ve itirazı istinaf kanun yolu açık olmak üzere reddetmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 8. maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "İdari para cezasına karşı on beş gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. Bu süre içinde itiraz yoluna başvurulmaması hâlinde idari para cezası kesinleşir. İtirazlar, zaruret olmayan hâllerde evrak üzerinde incelenerek en kısa süre içinde karara bağlanır. İtiraz üzerine verilen mahkeme kararları kesindir. " hükmüne atıf yaparak kanun yolunun kapalı olduğu gerekçesiyle istinaf başvurusunu incelemeksizin reddetmiştir.

Başvurucu 28/2/2020 tarihinde istinaf başvurusunun reddine ilişkin nihai kararı öğrendikten sonra 6/3/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, ilk derece mahkemesinin istinaf yolu açık olarak karar vermesine rağmen istinaf başvurusunun incelenmeksizin reddedilmesi nedeniyle hükmün denetlenmesini talep etme hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvuru belgeleri Adalet Bakanlığı'na gönderilmiştir ve hükmün denetlenmesini talep etme hakkı kapsamında incelenmiştir.

Anayasa'nın 36. maddesi, herkesin hak arama hürriyetine sahip olduğunu belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, hükmün denetlenmesini talep etme hakkının bu hürriyet kapsamında olduğunu vurgulamıştır.

Hükmün denetlenmesini talep etme hakkı mutlak bir hak olmayıp sınırlamalara tabi tutulabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın ölçülülük ilkesine uygun olmalıdır.

Başvurucunun istinaf başvurusu, 4708 sayılı Kanun'un ilgili hükmüne dayanılarak reddedilmiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi daha sonra bu kuralı iptal etmiş ve hükmün denetlenmesini talep etme hakkına getirilen sınırlamanın ölçülülük ilkesine aykırı olduğuna karar vermiştir.

Başvurucuya uygulanan idari para cezasının yüksekliği ve kanunilik şartının sağlanmamış olması, hakkın ihlal edildiği sonucunu doğurmuştur.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hükmün denetlenmesini talep etme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

GENCER DEMİRKAYA BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2019/21165

Karar Tarihi: 15/5/2024

Başvuru, konutta arama gerçekleştirildiği esnada kolluk görevlilerinin güç kullanması neticesinde yaralanma meydana gelmesi ve bu olayla ilgili olarak yürütülen soruşturmanın etkili olmaması nedeniyle insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 18/3/2019 tarihinde evine polislerin arama kararı ile geldiğini ve bu sırada avukat olduğunu belirterek arama kararının detaylarını öğrenmek istediğini dile getirmiştir. Polis memurları,

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

başvurucunun uyarılarına rağmen dış kapıyı kırarak içeri girmiş, hakaretlerde bulunmuş ve fiziksel şiddet uygulamıştır. Başvurucunun adli muayene raporu, bu olay sırasında fiziksel zarar gördüğünü göstermiştir.

Başvurucu, yaşanan kötü muameleyi Cumhuriyet Başsavcılığı'na şikayet etmiş ve başlatılan soruşturma çerçevesinde deliller sunmuştur. Başsavcılık, yaptığı inceleme sonucunda polisin görev sınırları içinde hareket ettiğini belirterek kovuşturmayı yer olmadığına karar vermiştir.

Başvurucu, bu karara itiraz etmiş ancak sulh ceza hâkimliği tarafından itirazı reddedilmiştir. Bunun üzerine başvurucu Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, evinde yapılan arama sırasında güvenlik güçlerinin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığını, bu durumun kötü muamele yasağı, özel hayata saygı ve adil yargılanma haklarının ihlali olduğunu iddia etmiştir. Başvurucunun şikayeti üzerine başlatılan soruşturmanın etkili olmadığını ve yeterli şekilde yürütülmediğini belirtmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın görüşüne göre, başvurucunun doktor raporlarındaki yaralanmalarının basit nitelikte olduğu ve polise direnme durumuyla uyumlu olduğu, Başsavcılığın ise elde ettiği delilleri titizlikle değerlendirerek soruşturmayı süratle tamamladığı ifade edilmiştir. Ancak başvurucu, bu değerlendirmeye karşı çıkararak haklarının ihlal edildiğini dile getirmiştir.

Kötü muamele yasağı iddiasının kabul edilebilir olduğuna karar verilmiş, bu iddianın maddi ve usul boyutlarının ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kötü muamele yasağının maddi boyutunda, devletin bireyleri işkence veya insanlık dışı muameleye tabi tutmama sorumluluğu vurgulanırken, usul boyutunda ise etkili bir soruşturma yürütme yükümlülüğü ön plana çıkmıştır.

Başvurucunun yaralanmalarının kolluk güçleri tarafından gerçekleştirilen müdahale sonucunda meydana geldiği kabul edilmiş, ancak kullanılan gücün orantılılığı ve zorunluluğu konusunda ciddi soru işaretleri bulunduğu belirtilmiştir. Soruşturma sürecinde başvurucunun şikayeti doğrultusunda yeterli delil toplanmadığı, tanık ifadelerinin alınmadığı ve iddiaların ciddiyetle ele alınmadığına dikkat çekilmiştir.

Sonuç olarak, yapılan soruşturmanın Anayasa'nın gerektirdiği etkinlikte olmadığı ve başvurucunun haklarının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan gerekçe ile Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının maddi ve usul boyutlarının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

SÜLEYMAN KURT BAŞVURUSU (2)

Başvuru Numarası: 2020/30704

Karar Tarihi: 7/3/2024

Başvuru, yeni koronavirüs (COVID-19) salgınına yönelik tedbirler kapsamında ceza infaz kurumundaki görüşlerin kısıtlanması ve aynı ceza infaz kurumunda barındırılan eşlerin birbirleriyle telefon vasıtasıyla

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

iletişim kuramamaları nedeniyle aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurucu, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan 14/12/2018 tarihinde hapis cezasına mahkûm edilerek Samsun T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulmaktadır.

Türkiye'de ilk COVID-19 vakasının 11/3/2020 tarihinde görülmesinin ardından, Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda Adalet Bakanlığı, mahpusların açık ve kapalı görüş haklarının kullanımını 14/3/2020 tarihinde ikinci bir yazıya kadar ertelemiştir. Daha sonra yapılan duyurularda bu kısıtlamanın 1/7/2020 tarihine kadar devam edeceği belirtilmiştir.

22/5/2020 tarihli yazı ile, mahpusların belirleyeceği bir kişi ile ayda bir kez kapalı görüş yapabileceği duyurulmuştur. Başvurucu, pandemi sürecinde ikinci bir telefon görüş imkânı tanındığını ancak aynı cezaevinde bulunan eşini aramasına izin verilmediğini belirterek 4/5/2020 tarihinde şikâyetle bulunmuş, ancak şikâyeti reddedilmiştir. Daha sonra başvurucu eşiyile kurum içi telefon görüşmesi yapmaya başlamıştır.

Başvurucu, eşiyile haftalık veya iki haftada bir kapalı görüş yapma talebiyle başvurmuş, ancak talebi reddedilmiştir. Bunun üzerine yaptığı şikâyet de, pandemi tedbirleri nedeniyle toplum sağlığı için alındığı gerekçesiyle 8/7/2020 tarihinde reddedilmiş, itirazı da 24/7/2020 tarihinde aynı gerekçeyle reddedilmiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 29/7/2020 tarihinde öğrendikten sonra 28/8/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, COVID-19 pandemisi nedeniyle getirilen kısıtlamalar sonucunda yakınlarıyla görüş hakkının kısıtlanması nedeniyle ailesiyile yeterli şekilde görüşemediğini şikâyet etmiştir. Bu kısıtlamaların başvurusunun aile hayatına saygı hakkına müdahale oluşturduğu değerlendirilmiştir.

Aile hayatına saygı hakkına yönelik bir müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için müdahalenin kanuni bir dayanağı olması gerekmektedir. Hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı düzenleme yapma yetkisi yasama organına aittir. Kanun koyucunun öngörmediği bir sınırlandırmanın idari ve yargısal makamlarca uygulanması uygun değildir.

Hükümlülerin ziyaret hakları, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 83. maddesinde düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi, COVID-19 salgını nedeniyle ziyaret hakkının kısıtlanmasına ilişkin tedbirleri Yunus Bulut kararında incelemiş ve bu tür müdahalelerin kanuni bir dayanağının olması gerektiğine karar vermiştir.

Somut olayda, Genel Müdürlük tarafından gönderilen yazılar doğrultusunda mahpusların görüş haklarına kısıtlamalar getirilmiş ve bu kısıtlamalar bir süre uygulanmıştır. Ancak, bu kısıtlamaların kanuni bir dayanağı olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, başvurusunun aile hayatına saygı hakkına yapılan müdahalenin kanuni bir temeli bulunmadığı değerlendirilmiş ve Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

ALAATTİN BABAT VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2019/35600****Karar Tarihi: 24/1/2024**

Başvuru, Yüksekova ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasakları sırasında ateşli silah yaralanmasına bağlı olarak gerçekleşen ölüm olayına ilişkin olarak etkili soruşturma yürütülmemesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2012 yılında Türkiye'de, PKK terör örgütünün neden olduğu şiddeti sona erdirmek amacıyla başlatılan ve yaklaşık üç yıl süren demokratik açılım olarak adlandırılan sürecin ardından, terör örgütünün bazı şehirlerde silah ve mühimmat yığınağı yapması sonucu 2015 yılının ortalarından itibaren Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yoğun terör ve şiddet olayları yaşanmaya başlamıştır. PKK terör örgütü, Şırnak'ın Cizre, İdil, Silopi ilçeleri, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesi, Diyarbakır'ın Silvan, Sur ve Bağlar ilçeleri, Mardin'in Dargeçit, Nusaybin ve Derik ilçeleri ile Muş'un Varto ilçesinde hendekler kazıp barikatlar kurarak öz yönetim adı altında hakimiyet ilan etmeye çalışmıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü, bu terör eylemlerine karşı ortak operasyonlar düzenlemiş ve bazı bölgelerde sokağa çıkma yasakları uygulamıştır. Terör örgütü üyelerinin yakalanarak halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla getirilen sokağa çıkma yasakları güvenlik güçlerince yürütülen operasyonların sona ermesinin ardından kaldırılmıştır. Bu operasyonlar sırasında beş yüze yakın güvenlik görevlisi şehit olmuş, iki binin üzerinde terörist etkisiz hale getirilmiştir.

26/8/2015 gecesi Hakkâri Valiliği sokağa çıkma yasağı ilan etmiş ve ertesi gün güvenlik güçleri ile terör örgütü mensupları arasında çatışmalar yaşanmıştır. 28/8/2015 tarihinde kimliği belirsiz bir erkek cesedi hastaneye getirilmiş Kimlik tanığı R.B., ölenin başvuru yakınını Y.B. olduğunu teşhis etmiştir. Yapılan otopside, Y.B.'de ateşli silah yaralanması bulunduğu ve yaralanmanın tek başına öldürücü nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

Maktulün annesi olan başvuru Havset Babat, olaydan daha önce PKK'nın oğlunu örgüte katılması için tehdit ettiğini, oğlunu terör örgütünün öldürdüğünü düşündüğünü, maktulün babası başvuru Alaattin Babat ise akrabası olan C.B.nin kendisine oğlu Y.B.yi PKK'nın kaçırarak öldürdüğünü söylediğini, C.B.nin bunu nereden bildiğini bilmediğini, oğlu Y.B.nin güvenlik güçleriyle çatışmaya girip girmediğini bilmediğini ve oğlunu terör örgütünün öldürdüğünü düşündüğünü ifade etmiştir.

Yüksekova İlçe Emniyet Müdürlüğü 26/8/2015 gününü 27/8/2015 gününe bağlayan gece operasyonlarına ilişkin evrakta; Hakkâri Valiliğinin 26/8/2015 tarihinde saat 23.30 sıralarında sokağa çıkma yasağı ilan etmesinin akabinde operasyonlara başlandığı, 27/8/2015 günü yapılan operasyonlar sırasında güvenlik güçlerine uzun namlulu silahlar kullanılarak saldırı olduğunu ve onların da bu saldırılara karşılık verdiği, başvuru yakınının 28/8/2015 tarihinde ölü bulunduğu hususları yer almıştır.

Maktul Y.B. hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçu isnadıyla, kamu görevlileri hakkında ise kasten öldürme suçu isnadıyla yürüttüğü soruşturmada Yüksekova Cumhuriyet Başsavcılığı başvuru yakınının Yüksekova İlçe Emniyet Müdürlüğü görevlilerince öldürüldüğü, ölmesi nedeniyle hakkında soruşturma ve kovuşturma yapma imkânı olmadığı, ayrıca başvuru yakınının yaşamını yitirmesine sebebiyet veren eylemin kanun hükmünün icrası kapsamında kaldığı gerekçesiyle

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Başvurucuların, yakınlarının terör örgütü mensuplarınca da öldürülmüş olabileceğini belirterek yaptıkları itiraz sulh ceza hâkimliğince 11/9/2019 tarihinde reddedilmiştir.

Başvurucular, nihai kararı 27/9/2019 tarihinde öğrendikten sonra 21/10/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucular maddi ve manevi tazminat talebiyle Van 1. İdare Mahkemesinde İçişleri Bakanlığı aleyhine dava açmıştır. Dava; Y.B.'nin sokağa çıkma yasağı ilan edilen bölgede güvenlik güçleriyle girilen çatışma sırasında öldüğü, zarara kendisinin sebebiyet verdiği, olayda idarenin kusur sorumluluğu bulunmadığı gibi nedensellik bağının da mevcut olmadığı, kusursuz sorumluluk şartlarının da oluşmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Bu karar, istinaf incelemesinden geçerek kesinleşmiştir.

Devlet, yaşam hakkının etkili soruşturma yükümlülüğü kapsamında, şüpheli ölümlerde sorumluların belirlenmesi ve gerekiyorsa cezalandırılması için etkili bir resmi soruşturma yürütmek zorundadır. Bu soruşturmaların resen ve derhal başlatılması hususu önem arz etmekle birlikte, ilgili tüm delillerin toplanıp kamu denetimine de açık olması gerekmektedir. Ayrıca, ölen kişinin yakınlarının meşru menfaatlerinin korunması ve soruşturmaya katılımlarının sağlanması gerekmektedir. Soruşturmalar makul bir özen ve hızla yürütülmeli; karar, kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizle alınmalıdır. Güç kullanan kamu görevlileri olaya dahil olmuşsa, soruşturma makamlarının bağımsız olması ve müdahalenin zorunlu ve ölçülü olup olmadığını değerlendirilmesi gerekmektedir.

Somut olayda, sokağa çıkma yasakları sonrası güvenlik güçleri ile terör örgütü mensupları arasında çatışma yaşanmış ve ertesi gün Y.B.'nin cesedi hastane morguna bırakılmıştır. Terörle Mücadele Biriminde görev yapan polis memurlarınca düzenlenen tutanağa göre morg görevlileri cesedi hastaneye getiren kişileri tanımamaktadır. Belediye görevlilerinin belirlenmesi, cesedin nereden alındığının öğrenilmesi, böylece olay yerinin belirlenmesi için kritik öneme sahiptir. Zira olay yerinin bilinmesi, olayı gören kimse veya olay yeri çevresini gören kameraların araştırılması için şarttır. Somut olayda anılan görevlilerin tespiti için Yüksekova Devlet Hastanesinin kamera kayıtları incelenip belediye ile yazışma yapılması gerekmektedir ancak bu gerçekleştirilmemiştir. Başvurucu Alaattin Babat, oğlunun PKK tarafından kaçırılarak öldürüldüğünü belirten C.B.'nin beyanının alınmadığını ifade etmiştir. Başsavcılık, Y.B.'nin güvenlik görevlilerince öldürüldüğünü belirtmiş ancak somut deliller göstermemiştir. Ayrıca, Y.B.'nin ellerinden alınan svap örneğiyle ilgili kriminal inceleme yapıldığı konusu da belirsizdir.

Bu gerekçelerle, yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

ERHAN KOÇ BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/33303****Karar Tarihi: 19/3/2024**

Başvuru; işverenle güven ilişkisinin bozulduğu gerekçesiyle iş sözleşmesinin feshedilmesi üzerine açılan işe iade davasında davanın sonucuna etkili iddianın kararda karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Tatvan Belediye Başkanlığı'nda 23/11/2012'den itibaren su ve kanalizasyon görevlisi olarak çalışan başvuru hakkında, 15/1/2017'de Tatvan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından silahlı terör örgütüne üye olma suçlamasıyla soruşturma başlatılmıştır. İddiaya göre, 2017 yılı Ocak ayında PKK terör örgütü mensupları Tatvan ilçe merkezine gelmiş ve başvurucağın da aralarında bulunduğu bazı şüphelilerin evinde saklanmışır. Başvurucağın evinde arama yapılmış ve iki gün gözaltında tutulmuştur. Başvurucağın, ifadesinde suçlamaları reddetmiştir. Dosya, Bitlis Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Soruşturma devam ederken, Tatvan Kaymakamlığı İlçe OHAL Bürosu'nun yazısı üzerine Belediye, 8/02/2017'de başvurucağın iş akdini feshetmiştir. Başvurucağın, feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade talebiyle dava açmış; Mahkeme, davayı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna göndermiş ancak Komisyon dosyayı geri iade etmiştir.

Mahkeme, başvurucağın hakkında bilgi toplamak için çeşitli kurumlara yazılar yazmış; gelen cevaplarda başvurucağın hakkında yürütölen bir soruşturma olduğu ancak başka herhangi bir bilgi veya belge bulunmadığı belirtilmiştir. Mahkeme, 11/04/2019'da davayı reddetmiş ve karar istinaf incelemesinden geçerek 13/09/2019'da kesinleşmiştir.

Başvurucağın, nihai kararın tebliğinden sonra süresi içinde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuş ve 4/11/2020 tarihli kararla mahkeme hakkının ihlal edildiğine hükmedilmiştir. Dosya yeniden yargılama yapılmak üzere Mahkemeye gönderilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı üzerine dosya tekrar ele alınmış ve başvurucağın hakkında araştırma yapılmıştır. Gelen müzekkere cevaplarında, başvurucağın hakkında yürütölen soruşturmanın 3/06/2020'de takipsizlik kararıyla sonuçlandığı bilgisi verilmiştir.

Mahkeme, 17/03/2021 tarihinde davanın kabulüne ve başvurucağın işe iadesine karar vermiştir. Kararda, sadece kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın fesih için yeterli olmadığı, başvurucağın terör örgütleriyle bağlantısına dair somut bir delil bulunmadığı ve feshin geçerli ve haklı bir nedene dayanmadığı belirtilmiştir.

Davalı Belediye, karara itiraz etmiş ve iş akdinin haklı nedenle feshedildiğini savunmuştur. Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi, 14/06/2021 tarihli kararıyla istinaf başvurusunu kabul ederek ilk kararı kaldırmış ve davanın reddine hükmetmiştir. Kararda, başvurucağın iki gün gözaltında kaldığı ve feshin gerçekleştiğı tarihte işverenin güven ilişkisinin zedelendiğı belirtilmiştir. Bu nedenle feshin geçerli bir nedene dayandığı kabul edilmiştir.

Nihai karar 7/7/2021 tarihinde başvurucağın vekiline tebliğ edilmiş; 16/7/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu; feshin usul ve yasaya uygun yapılmadığını, bütün taleplerine rağmen fesih sebebine dair bir gerekçe olmadığını, işveren tarafından ısrarla OHAL Bürosu istediği için iş akdinin feshedildiği bilgisinin verildiğini, buna rağmen istinaf incelemesinde hakkında yürütülen ve takipsizlikle sonuçlanan ceza soruşturması kapsamında uygulanan gözaltı tedbiri gerekçe gösterilerek işe iade davasının hukuka aykırı bir şekilde reddedildiğini beyan etmiştir. Varsayımlar üzerinden iş akdinin feshedildiğini beyan eden başvurucu; hakkında verilen takipsizlik kararının dikkate alınmadığını, iddia ve itirazları incelenmeksizin davanın reddedildiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı, gerekçeli karar hakkını da kapsamaktadır. Bu nedenle, mahkemelerin davanın esaslı sorunlarını incelediklerinin gerekçeli karardan anlaşılması gerekmektedir.

Şüphe feshinin doğası gereği, ispatı beklenemese de, Yargıtay içtihadında kabul edildiği üzere, şüphenin işçinin kişiliğinde bulunan bir nedene dayanması ve bu nedenin önemli ve somut nitelikte objektif olay ve vakıalarla desteklenmesi gerekmektedir.

Gerekçeli karar hakkı, hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerinin tesisinde önemli bir araç konumundadır. Zira kişiler, ancak gerekçeli karar vasıtasıyla somut olayın hukuk kuralları karşısında nasıl konumlandırıldığını öğrenebilmekte ve buna karşı etkili bir savunma geliştirme imkânı bulabilmektedir.

Yargıtay, şüphe feshi kapsamında açılacak davalarda taraflarca hazırlama ilkesine üstünlük tanınamayacağını belirtmiştir. Bu sebeple şüphe feshi ile açılan işe iade davalarında, taraflarca hazırlama ilkesi yerine istisnai nitelikteki kendiliğinden araştırma ilkesi uygulanmaktadır. Bu noktada da mahkemelerce söz konusu bağlantının nasıl kurulduğunun gerekçelendirilmesi, keyfiliğin önüne geçebilmek adına önem taşımaktadır. Bu kriterlerin özellikle milli güvenlik konularında esnetilebileceği düşünülse dahi makul ve hakkaniyetli bir şekilde mevzunun ele alınması, hem işçi yönünden hem işveren yönünden adil bir denge kurulması gerekmektedir. Bu açıklamalar ışığında somut olayda şüphe feshine yönelik olarak istinaf mercii tarafından ortaya konulan temel gerekçenin başvurucu hakkında yürütülen soruşturma ve bu soruşturma kapsamında uygulanan gözaltı tedbiri olduğu görülmüştür.

Ceza ve hukuk mahkemelerinin aynı olaya ilişkin verdikleri kararlar, birbirleri açısından mutlak bağlayıcılığa sahip değildir. Mahkemeler, uyuşmazlıkları kendi mevzuatları çerçevesinde değerlendirmektedir. Ceza soruşturmasındaki bilgi ve belgeler, masumiyet karinesine uygun olarak iş akdinin feshi konusunda değerlendirilebilir. Ancak somut olayda, istinaf mahkemesi bu belgeleri değerlendirmemiş ve iş akdinin feshi ile ilgili şüphenin dayanaklarını ortaya koymamış, başvurusunun temel iddiaları tartışılmamıştır. Soruşturma neticesinde takipsizlik kararı verilmiş olmasına rağmen, başvurusunun iş akdinin feshi ile ilgili gerekçeler mahkemelerin kararlarında yer almamıştır. İşe iade davasında, başvurusunun örgütsel faaliyete katıldığına dair veri bulunamamıştır. Bölge Adliye Mahkemesi, başvurusunun iddialarını yeterince tartışmamış ve değerlendirmemiştir. Başvurusunun iş akdinin haksız feshedildiğine dair iddialar, ceza soruşturmasına atıf yapılarak yeterince incelenmemiştir. Anayasa'nın 141. maddesi gereği, sadece soruşturma ve gözaltı tedbiri gerekçe yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Bu nedenle, başvurusunun gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle başvurusunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

RAMAZAN ŞAFK VE RÜSTEM ŞAFK BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2022/38674****Karar Tarihi: 15/5/2024**

Başvuru, şirkete yatırılan paranın iadesi talebiyle açılan dava sırasında yapılan kanuni düzenleme sonucu alacağın tahsil imkânının ortadan kaldırılması nedeniyle mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurular süresinde yapılmıştır. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

2022/64342 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyasının kişi yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2022/38674 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilerek incelenmesine, incelemenin 2022/38674 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan Turgay Kılıç (B. No: 2020/21022, 14/12/2023) kararında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu çerçevede alacağın tahsili için uygun hukuki yollara başvurmasına rağmen yargılama sırasında yapılan kanuni düzenleme nedeniyle hukuki mekanizmaları işletme imkânından mahrum bırakılan başvuru Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Somut başvuruda, anılan kararda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda başvuru Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesinde düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

YILMAZ ŞENOL BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/17870****Karar Tarihi: 15/5/2024**

Başvuru, terör olayları nedeniyle uğranılan manevi zararın tazmin edilmesi talebiyle açılan tam yargı davasında hukuk kurallarının açık bir biçimde hatalı uygulanması nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Türkiye, 2015 yılı Haziran ayından itibaren yoğun terör saldırılarına maruz kalmıştır. PKK tarafından çeşitli il ve ilçelerde hendekler kazılarak, barikatlar kurularak ve bu barikatlara patlayıcılar yerleştirilerek bu bölgelerde öz yönetim adı altında hakimiyet sağlanmaya çalışılmıştır. Güvenlik güçleri bu duruma müdahale etmiş ve operasyonlar düzenlemiştir. Bu operasyonlar sırasında yaklaşık iki yüz güvenlik görevlisi hayatını kaybetmiş, tonlarca bomba ve patlayıcı imha edilmiştir.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde de bu olaylar yaşanmış ve valilik sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir. Başvuru, bu nedenle Sur ilçesini geçici olarak terk etmek zorunda kalmış, daha sonra İçişleri Bakanlığına yazdığı dilekçesinde yerleşim biriminde meydana gelen terör olayları nedeniyle ilan edilen sokağa çıkma yasağı sürecinde evinden ayrılmak zorunda kaldığını, güvenlik güçlerinin talimatıyla

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

evinin yıkılması nedeniyle eşyalarının kullanılamaz hâle geldiğini belirterek uğradığını iddia ettiği manevi zararın giderilmesini istemiştir. Başvurucunun manevi tazminat talebi reddedilmiştir.

Başvurucunun, terör olayları nedeniyle ilan edilen sokağa çıkma yasağından dolayı zarara uğradığından bahisle 28/11/2015 tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte 15.000 TL manevi tazminatın ödenmesi talebiyle açtığı tam yargı davası Diyarbakır 1. İdare Mahkemesince reddedilmiştir. Kararda zararın idarenin faaliyet alanında ve bir idari faaliyet sebebiyle meydana geldiği iddiasına dayalı olarak açılan davada, idari faaliyet ile zarar arasında illiyet bağının varlığı nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararların tazmininde sosyal risk ilkesinin uygulanmasına imkân bulunmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca kararda hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yapılan değerlendirmede ilgili süreçte yürütülen faaliyetlere yönelik başvuru özelinde idareye atfedilebilecek herhangi bir hizmet kusurunun olmadığına ve idarenin tazmin sorumluluğunu gerektiren, kamu külfeti olmaktan çıkan, hizmetten yararlanan başvuru yönünden özel ve olağan dışı niteliğe dönüşen bir manevi zararın bulunmadığına işaret edilmiştir. Başvurucunun istinaf talebi üzerine Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiştir.

Başvuru nihai hükmü 13/3/2021 tarihinde öğrendikten sonra 16/3/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuru, Sur ilçesinde gerçekleşen terör olayları nedeniyle ağır bir üzüntü yaşadığını, aile ve ekonomik düzeninin bozulduğunu, idarenin ağır hizmet kusurundan dolayı zarara uğradığını, kendisiyle aynı durumda olan kişilerin açtıkları davalarda lehlerine manevi tazminata hükmedildiğini, zararının tazmini talebiyle başvurabileceği etkili bir hukuki yolun bulunmadığını belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, Murat Beydili kararında (B. No: 2019/14642, 17/6/2021), devletin sosyal risk ilkesi sorumluluğu için gerekli anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu ilkelere göre, zararın terör eylemleri veya terörle mücadele faaliyetleri kapsamında gerçekleşmesi, zarar görenin bu olaylara katkısının olmaması ve zararın özel ve olağan dışı olması gerekmektedir. Mahkeme, başvurucağın uğradığı zararın terörle mücadele kapsamında gerçekleştiğini ve başvurucağın olaylara katkısının olmadığını kabul etmiş, ancak zararın özel ve olağan dışı olmadığı yönündeki İdare Mahkemesi kararının adaletsiz ve keyfi olup olmadığını incelemiştir.

Anayasa Mahkemesi, devletin aldığı tedbirlerin başvurucağın zararlarını tamamen önlemediğini ve bu zararların özel ve olağan dışı olduğunu belirlemiştir. Hendek olaylarının tüm toplumu etkilediği, ancak başvurucağın maruz kaldığı stres, kaygı ve ıstırabın diğer bireylerle aynı ölçüde olmadığını vurgulamıştır. Sonuç olarak, İdare Mahkemesi'nin zararın özel ve olağan dışı olmadığı yönündeki yorumu bariz takdir hatasına dayalı bulunmuş ve bu yorumun yargılamanın hakkaniyetini zedelediğine karar verilmiştir.

Somut başvuruda da bu karardan ayrılmayı gerektiren bir husus bulunmadığından, başvurucağın adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

HATİP OYMAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/2045****Karar Tarihi: 15/5/2024**

Başvuru; terör olayları nedeniyle uğranılan manevi zararın tazmin edilmesi istemiyle açılan tam yargı davasında hukuk kurallarının açık bir biçimde hatalı uygulanması nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Türkiye, 2015 yılı Haziran ayından itibaren yoğun terör saldırılarına maruz kalmıştır. PKK, Şırnak'ın merkezi ile Cizre, Silopi ve İdil; Hakkâri'nin Yüksekova; Diyarbakır'ın Silvan, Sur ve Bağlar; Mardin'in Dargeçit, Nusaybin ve Derik; Muş'un Varto ilçelerinde hendekler kazıp barikatlar kurarak, buralara bomba ve patlayıcılar yerleştirip bu bölgelerde öz yönetim kurmaya çalışmıştır. Teröristler halkın giriş ve çıkışını engellemek istemiştir. Güvenlik güçleri, hendekleri kapatıp barikatları kaldırarak yaşamı normale döndürmek amacıyla operasyonlar yapmış ve teröristlerle çatışmıştır. Bu operasyonlar sırasında yaklaşık iki yüz güvenlik görevlisi hayatını kaybetmiş ve tonlarca bomba imha edilmiştir.

Bu olaylar sırasında başvuru sahiplerinin yaşadığı Mardin'in Nusaybin ilçesinde Mardin Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir ve başvuru sahipleri geçici bir süreliğine ilçeyi terk etmek zorunda kalmıştır.

Başvuru sahipleri, İçişleri Bakanlığına sunduğu 12/7/2017 tarihli dilekçeyle manevi tazminat talebinde bulunmuştur. İşbu dilekçede özetle, yerleşim biriminde meydana gelen terör olayları nedeniyle ilan edilen sokağa çıkma yasağı sürecinde evlerinden ayrılmak zorunda kaldıklarını, ailevi ve iktisadi düzenlerinin bozulduğunu belirterek manevi zararların giderilmesini istemiştir. Başvuru sahiplerinin manevi tazminat talepleri reddedilmiştir.

Başvuru sahipleri, aynı iddiaları ileri sürerek manevi tazminat ödenmesi istemiyle Mardin 2. İdare Mahkemesinde (İdare Mahkemesi) tam yargı davası açmıştır. İdare Mahkemesi özetle, başvuru sahiplerinin doğrudan terör olayları nedeniyle bedeni ve cismani zarar sonucunda yaşama ve kazanma güçlerini azaltan bir olay söz konusu olmadığı gibi idarenin hukuka aykırı bir eylem ya da işlemi sonucunda uyuşmazlık konusu göçün gerçekleşmediğini belirterek idarenin tazmin sorumluluğunun olmadığı sonucuna ulaşmış ve davayı 22/11/2018 tarihinde reddetmiştir. Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi (Bölge İdare Mahkemesi) istinaf başvurusuna konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu, kararın kaldırılmasını gerektirecek yasal bir sebebin bulunmadığı tespitiyle 30/10/2019 tarihinde istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiştir.

Karar başvuru sahipleri vekilince Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'nden 18/12/2020 tarihinde öğrenilmiş, 15/1/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

Anayasa Mahkemesi, Murat Beydili kararında, devletin sosyal risk ilkesi sorumluluğunun terör eylemleri veya terörle mücadele faaliyetleri nedeniyle zarar görenler için geçerli olabilmesi için zararın bu olaylarla ilişkili olması, zarar görenin olayların meydana gelmesine katkısının olmaması ve zararın özel ve olağan dışı olması koşullarının bir arada bulunması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, devletin aldığı tedbirlerin zararı azalttığı veya önlediği durumlarda bile zararın özel ve olağan dışı olmadığı kabul edilmesinin kolay olmadığını vurgulamıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Mahkeme, hendek olayları sırasında zarar görenlerin toplumun geneli gibi etkilendiğini ancak bireysel zararın bu durumda da özel ve olağan dışı sayılabileceğini belirtmiştir. İdare Mahkemesi'nin zararın özel ve olağan dışı olmadığı yorumunu bariz takdir hatası olarak değerlendirerek, başvurucaunun manevi tazminat hakkını reddetmesinin yargılama hakkaniyetini ihlal ettiğine karar vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa Mahkemesi, başvurucauların adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

AKIN ÜLKÜNER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/33629

Karar Tarihi: 15/5/2024

Başvuru, kamulaştırma bedeli ödenmeksizin idare adına tescil kararı verilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucaulardan Ekrem Ülküner'in başvuru tarihinden sonra 16/11/2022 tarihinde vefat ettiği, başvurucaunun mirasçılarının 2/5/2024 tarihli dilekçeyle başvurunun devamı talebinde buldukları anlaşılmıştır.

Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü, başvurucauların murisleri adına kayıtlı olan İzmir'in Gaziemir ilçesi Yeşil Mahallesi'nde bulunan 233 ada 67 parsel sayılı 7.959 m² yüz ölçümüne sahip taşınmazın 5.326 m²'lik kısmının kamulaştırılmasına karar vermiştir. Bu karar, 29/4/1969 tarihli Arsa Ofisi Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere yapılmıştır.

İdare, 21/9/1979 tarihinde bankaya gönderdiği yazıyla Gaziemir konut bölgesine giren taşınmazların kamulaştırma bedelleri dahil olmak üzere toplam 130.000.000 TL'nin bankadaki hesaba bloke edildiğini ve harcama yetkilisi olarak kendilerinin gösterildiğini bildirmiştir. İdare ayrıca, kamulaştırma bedellerinin malik ve hissedarlar adına bloke edilmesini talep etmiştir.

Başvurucaular, TOKİ'ye karşı İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde kamulaştırmazsız el atma nedeniyle tazminat davası açmıştır. Dava sürecinde, kamulaştırma işleminin tebliğ edilmemesi ve kamulaştırma bedelinin ödenmemesine rağmen taşınmazın TOKİ tarafından kullanıldığı iddia edilmiştir. Ayrıca, başvurucauların murislerinin mirasçuları olan üçüncü kişiler tarafından açılan benzer bir dava da İzmir 12. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen davayla birleştirilmiştir.

Mahkeme, 4/12/2012 tarihinde asıl davanın kısmen kabulüne ve birleşen davanın ise kabulüne karar vermiştir. Ancak Yargıtay 18. Hukuk Dairesi'nin 30/4/2013 tarihli bozma kararıyla bu karar bozulmuş ve dava reddedilmiştir. Daha sonra başvurucauların temyiz talebi de reddedilmiştir.

Başvurucaular, daha önce İdare tarafından açılan tapu iptal ve tescil davasında da yer almıştır. Mahkeme, 17/10/1984 tarihinde taşınmazın kamulaştırılmasına karar vermiş, ancak kamulaştırma işleminin taşınmaz maliklerine tebliğ edilmediğini ve bu nedenle mirasçılarının dâhil edildiği belirtilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucuların bu kararı temyiz etmesi üzerine Yargıtay 5. Hukuk Dairesi, 25/9/2019 tarihinde Mahkeme kararını onamıştır.

Sonuç olarak, başvurucuların tüm hukuki süreçlerde aldıkları kararlar, ilgili Yargıtay daireleri tarafından onanmış ve karar düzeltme talepleri reddedilmiştir.

Başvurucular, nihai hükmü 6/10/2020 tarihinde öğrendikten sonra 22/10/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucuların olayında, taşınmazların kamulaştırılması 6830 sayılı Kanun'un 17. maddesine dayanmaktadır. Kamulaştırma işlemi kamu yararı gözetilerek yapılmış olsa da, başvurucuların mülkiyet hakkının korunması açısından önemli olan ölçütlere dikkat çekilmektedir.

Anayasa'nın 46. maddesi gereğince, kamulaştırmanın gerçek karşılığı ödenmeden kullanılamayacağı belirtilmiştir. Kamulaştırma bedelinin bloke edilmesi başvuruculara bildirilmediği sürece, bu durum Anayasa'nın öngördüğü gerçek karşılığın ödenmesi güvencesine aykırı olabilir. Bu nedenle, kamulaştırma işleminin usulüne uygun tamamlanıp tamamlanmadığı ve başvurucuların bu süreçten nasıl haberdar edildiği önem arz etmektedir.

Mahkeme kararında, kamulaştırma işleminin taşınmaz sahiplerine tebliğ edilmediği ve bloke edilen kamulaştırma bedelinden haberdar edilmedikleri tespit edilmiş, ancak bu durumun hukuka aykırı bir müdahale olarak değerlendirilip değerlendirilmediği yeterince açıklığa kavuşturulmamıştır. Yargısal süreçte bu konuların yeterli gerekçelerle değerlendirilmediği belirtilmiştir. Dolayısıyla, başvurucuların mülkiyet hakkının korunması için gerekli usulüne uygunluk ve bilgilendirme hususlarına dikkat edilmediği ve bu nedenle müdahalenin ölçüsüz olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum, başvurucuların adil bir denge içinde mülkiyet haklarını koruma hakkının ihlal edildiğini göstermektedir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AYSEL TUNCEL VE YUSUF AYAZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/20856

Karar Tarihi: 15/5/2024

Başvuru, ceza infaz kurumunda meydana gelen intihar vakası nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucuların oğlu Ö.A., nitelikli cinsel saldırı suçu isnadıyla Antalya 3. Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde yapılan yargılama sonucu hapis cezası ile cezalandırılmış ve hükmün kesinleşmesi ile birlikte 23/3/2016 tarihinde Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna yerleştirilmiştir. Ö.A.nın koşullu salıverilme tarihi 19/10/2018 olarak tespit edilmiştir.

Oda Yerleşimi Acil Risk İhtiyaç Formunda, sağlık durumunun iyi olduğu; Psikososyal Memur Görüşme Formunda kontrol edemediği öfkesinin bulunmadığı ve ruhsal dengesizlik yaşamadığı,

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

Tutuklu/hükümlü Genel Risk ve İhtiyaç Formunda Ö.A.nın kendine zarar verme ihtimalinin düşük olduğu belirlenmiştir. Birbirini destekleyen bu formlarla herhangi bir psikolojik rahatsızlığının ya da kendisine/başkasına zarar verme eğiliminin olmadığı değerlendirilmiştir. 1/4/2016 tarihli psikososyal servis raporu ile de Ö.A.nın kurum içinde çalışması uygun görülmüştür. Ayrıca, Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı kararı uyarınca Ö.A. olumlu davranışları nedeniyle haftalık telefon görüşme sayısı ve süresinin artırılmasıyla ödüllendirilmiştir. Ayrıca adli rapor alınması için sevk edildiği hastanede de psikolojik rahatsızlık bulunmadığı yönünde rapor düzenlenmiştir. 24/8/2016 tarihi itibarıyla açık ceza infaz kurumuna nakledilmiş ve 16/10/2017 tarihinde de denetimli serbestlikten yararlanarak tahliye edilmiştir. Ö.A., verdiği dilekçeyle kendi rızası ile kalan cezasının infazını ceza infaz kurumunda tamamlamak istemiş ve 25/5/2018 tarihinde Burdur E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna yerleştirilmiştir. Diğer taraftan Ö.A. denetimli serbestlikte yaşadığı çevrede psikolojik baskı gördüğünü, bu nedenle ceza infaz kurumuna döndüğünü beyan etmiştir. 28/5/2018 tarihli kurum kabul görüşme raporuna göre Ö.A.nın dengesiz veya şaşkın bir hâli olmadığı, bedensel özrünün/tedavi gerektiren kronik hastalığı bulunmadığı tespit edilmiş ve kendisine zarar verme ihtimali olmadığı değerlendirilmiştir.

Ö.A. 28/5/2018 tarihli dilekçesiyle kendi rızası ile denetimli serbestliği sonlandırarak kuruma döndüğü için çok pişman olduğunu, kalan cezasının denetimli serbestlik uygulaması ile infaz edilmesini talep etmiştir. Ö.A. ayrıca 29/5/2018 tarihinde koğuşuna uyum sağlayamadığını, tek kişilik müşahede odasında kalmak istediğini belirtmiştir. Oda değiştirilmesine ilişkin 29/5/2018 tarihli tutanakta, koğuş arkadaşlarının Ö.A.nın psikolojik sıkıntıları olduğunu, ranzaya vurarak rahatsızlık verdiğini beyan ettikleri görülmüştür. Ö.A. 12/6/2018 tarihinde verdiği dilekçeyle tek kişilik odada kalmaya devam etmek istediğini Kurum idaresine bildirmiştir. Ö.A.nın 28/5/2018 tarihli talebi, kendi rızası ile denetimli serbestliğin sonlandırılması üzerine şartlı tahliyeye kadar Kurumda kalmasının yasal zorunluluk olduğu belirtilerek reddedilmiştir. Ö.A. söz konusu karara karşı infaz hâkimliği nezdinde itirazda bulunmuş, dilekçesinde Kuruma döndüğü için pişman olduğunu belirtmiştir. 18/7/2018 tarihli dilekçesinde açık ceza infaz kurumuna naklini isteyen Ö.A. 24/7/2018 tarihli dilekçesi ile de infaz hâkimliği kararının kendisine tebliğ edilmediğini, belirsizlik psikolojisinden kurtulmak için kararın tarafına tebliğ edilmesini talep etmiş; aynı günlü bir başka dilekçeyle de infaz kısmında görevli memur ile görüşmek istediğini beyan etmiştir.

Ö.A. 25/8/2018 tarihinde sabah saatlerinde yakınması üzerine sağlık kurumuna sevk edilmiş, psikoloji polikliniğine sevkî uygun görülmüş ancak randevunun sonraki bir tarihe verilmesi üzerine Kuruma geri dönmüştür. Aynı gün akşamına doğru Kurum görevlilerin verdiği yemeği istemeyen Ö.A. saat 19.00 sıralarında ise sayım esnasında tepki vermemesi üzerine odasına girildiğinde kendisini odanın girişine göre sol tarafta bulunan demir korkulukların parmaklıklarına çarşafı asmış olarak bulunmuştur Kurum personeli vakadan haberdar olunca hemen acil müdahale ekibine haber vermiş, ambulans gelmiş, sağlık ekibi tarafından canlandırma işlemi uygulanmış ama Ö.A. hayatını kaybetmiştir. Olayı takiben Burdur Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında olay yeri incelemesi yapılmıştır. Ö.A.nın kanında uyuşturucu tespit edilmediğini ve ölümün haricî travmatik bir etkene bağlı olarak gerçekleştiği yönünde bulgu saptanmadığının belirtildiği 19/11/2018 tarihli otopsi raporuna göre Ö.A.nın ölümü asi sonucu meydana gelmiştir.

Başvurucular alınan ifadelerinde özetle oğullarının denetimli serbestliği kendi rızası ile sonlandırarak Kuruma döndükten sonra psikolojisinin bozulduğunu, annesinin Kurumdaki ziyaretlerinde oğlunu

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

bitkin gördüğünü, kendilerinin Kurum idaresine ulaşip bilgi aldıklarında iyi olduğunun söylendiğini, intihar öncesi hastaneye götürüldüğünü ancak psikolog ile görüştürülemediğini, oğullarının tek kişilik odada kalmasının psikolojisini daha da bozduğunu, kurum içinde psikolojik baskı gördüğünü, sorumlulardan şikâyetçi olduklarını beyan etmiştir.

Kurumda infaz koruma memuru olarak görev yapan personel, Ö.A.'nın durum intihar riski taşıdığına dair belirgin bir işaret olmadığını ve sıkıntı çıkararak bir mahpus olarak gözlemlenmediğini ifade etmişlerdir. Aynı şekilde Kurumda çalışan G.Ş., Ö.A.'nın yönetimle ilgili sıkıntılarını belirten dilekçeler sunduğunu ve tek kişilik odada kalmak istediğini bildiğini beyan etmiştir. Acil tıp teknisyenleri ve doktorlar da olayın seyrini anlatarak, Ö.A.'nın durumunu açıklamışlardır. Sağlık memuru R.A. ise Ö.A.'nın olay günü revire geldiğinde sıkıntılı olduğunu ve şuursuzluğunun açıkça görüldüğünü ifade etmiş, intihar düşüncesinden bahsetmediğini belirtmiştir.

Başsavcılık 4/1/2019 tarihinde kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiş, gerekçede, yukarıda yer verilen delilleri aktarmış; Ö.A.'nın öldürüldüğüne veya intihara teşvik edildiğine dair emare olmadığını ve intihar vakasında herhangi bir kişiye kusur atfedilemeyeceği belirtilmiştir. Başvurucuların bu karara yönelik olarak Kurumun Ö.A.'nın psikolojik sıkıntıları olmasına rağmen tek kişilik odada kalmasına izin verilmesinde, gereken gözetim ve özenin gösterilmemesinde kusuru ve ihmali olduğu iddialarını içeren itirazları Burdur Sulh Ceza Hâkimliği tarafından 5/11/2019 tarihinde reddedilmiştir.

Başvurucular, nihai kararı 5/6/2020 tarihinde öğrenmelerinin ardından 6/7/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Anayasa'nın 17. maddesi, devlete elindeki tüm imkanları kullanarak yaşamı tehlikede olan kişileri koruma görevi yüklemektedir. Özellikle ceza infaz kurumlarında bulunan kişilerin yaşam ve sağlıklarının korunması için devlete düşen yükümlülük ve bu çerçevede alınması gereken tedbirler ve yapılması gereken kontroller mevzuatta ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, doğal olmayan ölüm olaylarının sorumlularının belirlenmesi ve gerekirse cezalandırılması için etkili bir soruşturma yürütülmesi gerektiği aşikardır. Bu şekilde, yaşam hakkını koruyan hukukun etkili bir şekilde uygulanması ve devletin yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanmaktadır.

Ö.A., 2016 yılı Mart ayında ceza infaz kurumuna yerleştirilmiştir. Kuruma kabul sürecinde yapılan değerlendirmelerde, Ö.A.'nın daha önce psikolojik yardım aldığı ancak herhangi bir olumsuzluk, rahatsızlık veya kendisine zarar verme ihtimali tespit edilmemiştir. İlk yılında kurum içinde olumlu davranışlarıyla dikkat çeken ve çalışma izni verilen Ö.A., 2017 yılında denetimli serbestlikten yararlanarak tahliye edilmiştir. Bu süreçte Ö.A. açısından risk taşıyan herhangi bir durum gözlenmemiştir. Ancak Ö.A., 2018 yılı Mayıs ayında kendi isteğiyle denetimli serbestliği sonlandırarak tekrar ceza infaz kurumuna dönmüştür. Yeniden kuruma kabul edilmesi sırasında herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiş, kendisine zarar verme ihtimalinin düşük olduğu değerlendirilmiş ancak denetimli serbestlik sürecinde toplum içinde yaşadığı baskı nedeniyle bu kararı almıştır. Kuruma yerleştirilmesinden kısa bir süre sonra Ö.A., koğu yaşamına uyum sağlayamamış ve tek kişilik müşahede odasında kalmak istemiştir. Koğuştaki kalan diğer mahpuslar, Ö.A.'nın davranışlarından rahatsızlık duyduklarını ve psikolojik sorunlarının olduğunu belirtmiştir. Tek kişilik odada kalmaya başladıktan sonra Ö.A., zaman zaman açık ceza infaz kurumuna alınmak ve sağlık durumuyla ilgili infaz memuruyla görüşmek gibi taleplerde bulunmuş, belirsizlikten kaynaklanan psikolojik sıkıntılarında kurtulmak istediğini ifade etmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Bir intihar girişiminde bulunduğu sabah sağlık kurumuna sevk edilen Ö.A., psikiyatri kliniğine sevki uygun bulunmuş ancak sonraki randevusu için kuruma geri gönderilmiştir. Kurum personeli ve sağlık memuru, Ö.A.'nın sıkıntıları hakkında kurum yönetimine bilgi vermiş ve durumu dilekçelerle iletmektedir. Ö.A., toplumsal baskılar nedeniyle ceza infaz kurumuna kendi isteğiyle dönmüş ve bu süreçte mental açıdan olumsuz emareler göstermiştir. Denetimli serbestlikten dönme isteği, tek kalma talebi ve diğer mahpuslarla uyum sorunları gibi durumlar, Ö.A.'nın psikolojik durumunun özel bir gözlem ve kontrol gerektirdiğini işaret etmektedir. Kurum personeli ve sağlık memurlarının beyanları, Ö.A.'nın rahatsızlıklarının farkında olduğunu ve intihar riski taşıdığını ortaya koymaktadır. Bu süreçten sonra, Kurumun Ö.A. için öngörülebilir riskleri bertaraf etmek amacıyla gerekli etkin önlemleri alıp almadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Ceza infaz kurumunda kalanların davranışlarının ve sağlık durumlarının düzenli olarak takip edilmesi, gerektiğinde sağlık muayenesine başvurulması gerektiği açıktır. Ancak Ö.A. için bu tür bir gözetimin veya kontrolün yapılmadığı ve intihar vakası gerçekleşene kadar tek kişilik odada kaldığı gözlemlenmiştir.

İntihar girişiminin ardından sağlık kurumuna sevk edilmesine rağmen randevu alınamaması ve geri dönmesi sonrasında herhangi bir gözetim yapılmaması, Ö.A.'nın yaşamının korunması için gereken önemin gösterilmediğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu durumlar göz önüne alındığında, Kurum yetkililerinin Ö.A.'nın yaşamını koruma yükümlülüğünü yerine getirmediği sonucuna varılmaktadır.

Ö.A.'nın intiharında yaşamı koruma yükümlülüğünün ihlal edilmesine dair somut durumlar açıkça ortaya konmuştur. Başsavcılığın yürüttüğü soruşturma sürecinde, yaşam hakkına ilişkin pozitif yükümlülüğün usul boyutu olan etkili soruşturma yükümlülüğünü yerine getirmediği görülmüştür. Başsavcılığın, yaşamı koruma yükümlülüğünün ihlal edildiğine dair hususlara ilişkin bir değerlendirme yapmadığı ve Kurum yöneticilerinin ifadesini almadığı, diğer mahpusların da bilgisine başvurulmadığı belirtilmiştir.

Bu durum, kamu görevlilerinin eylemleri veya eylemsizlikleri sonucunda yaşamı koruma yükümlülüğünün ihlal edildiği kanaatine varılmasına neden olmuştur. Kamu görevlilerinin ciddi bir riskin varlığına rağmen gerekli etkin ve pratik önlemleri almadığı, dolayısıyla etkili bir ceza soruşturması yürütülmesi yükümlülüğünün ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, takipsizlik kararı verilmesinin ve sorumluların belirlenmesinin engellenmesi, yaşam hakkı kapsamında etkili bir soruşturmanın yürütülmesi yükümlülüğünü ihlal ettiği değerlendirilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle yaşam hakkının maddi ve usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.